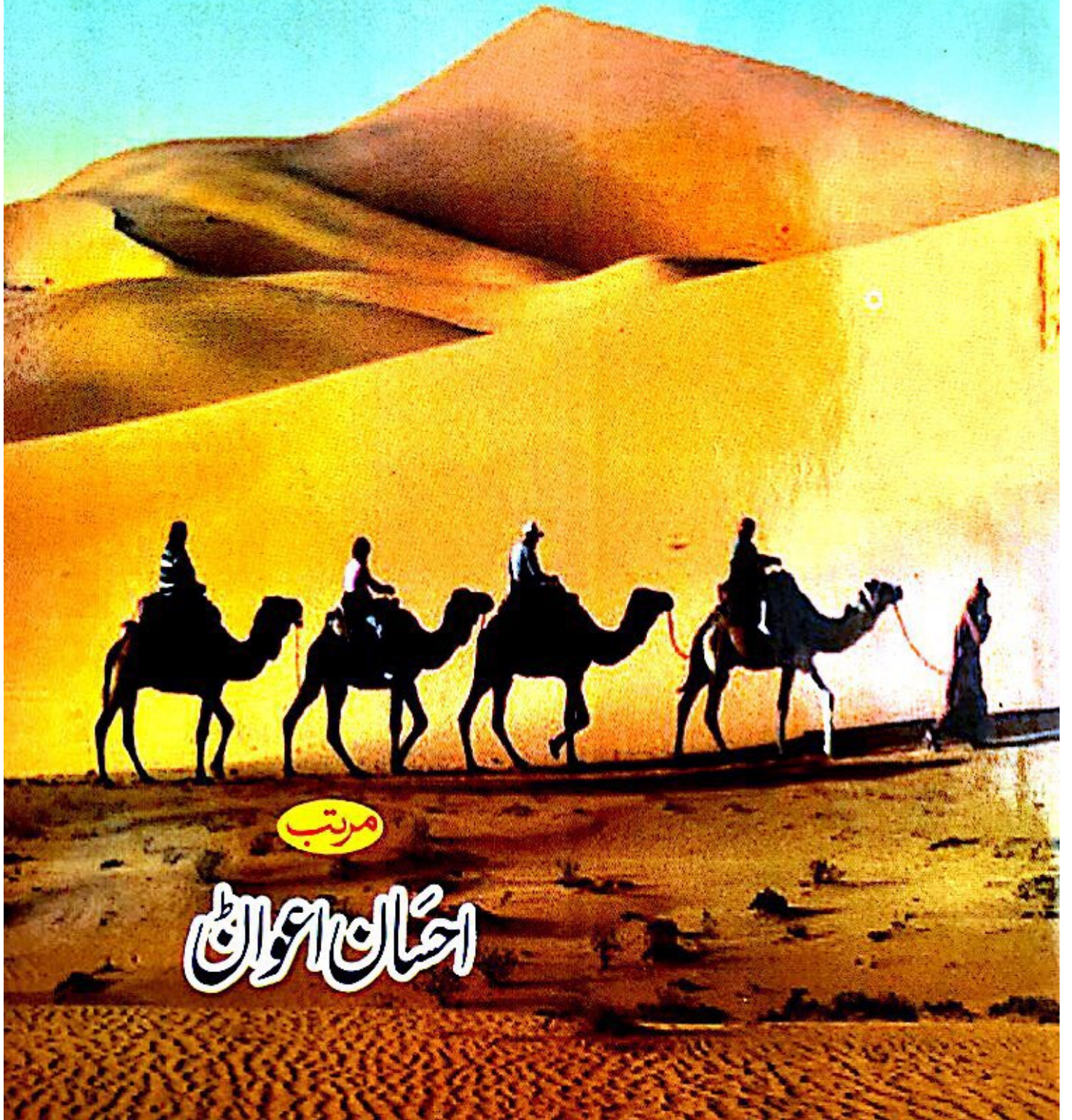

سرسبز ماسی

مرتب

احسان احمد علی

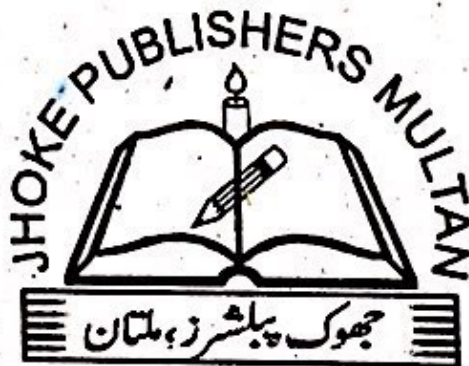
سراپکی مامی

(مرتب)

احسان اعوان

0345-8711418

0302-7642151

جھوک پبلشرز دولت گیٹ ملتان

061-4511568-0308-7385765

جملہ حقوق محفوظ ہیں

کتاب داناں:	سرائیکی ماہیے
مرتب:	احسان اعوان
کمپوزنگ:	شبیر احمد بلوچ 0346-0232873
سنگھار:	سانول احسان اعوان، حاجی عمید احمد دھریچہ
ٹائٹل:	زبیر دھریچہ
چھاپہ خانہ:	جھوک پرنٹرز/ملتان
مئل:	40 روپے
تاریخ اشاعت:	اگست 2016ء

ملن دے پتے

☆ الہی بخش بک سیلز، سکول بازار رحیم یار خان ☆ المدینہ بک سنٹر نزد اے سی کورٹ علی پور ☆ چکوانی نیوز ایجنسی ہیڈ بکائی شریف ☆ عاشق کتاب گھر چوک گھنٹہ گھر لیاقت پور ☆ الحمید پوسٹر ہاؤس لاری اڈا سبزی منڈی روڈ بہاول پور ☆ فرینڈز بک ڈپونور پور نورنگا (چکر) ☆ گبول بک ڈپو تھوگ شریف ☆ الغفار بک سیلز چوک منیر شہید احمد پور شرقیہ ☆ ماجد اولڈ بک سیلر اندرون بوہڑ گیٹ نزد پیپل والی مسجد ملتان ☆ شیخ محمد حسین بک سیلر فورہ چوک جھنگ صدر ☆ سٹی کتب خانہ اینڈ سپورٹس کارنر اندرون سٹی پلازہ جام پور ☆ نیوز شاہد کتاب گھر حاجی پور روڈ فاضل پور ☆ مشتاق بکڈ پواندرون تحصیل بازار نزد تھانہ سٹی احمد پور شرقیہ ☆ ناصر بھٹی کتاب گھر محلہ پٹھانانوالہ نور پور تھل ☆ رفیق خان پوسٹر ہاؤس چوک بخاری کہروڑ پکا ☆ سمیل جنرل سنور خان گڑھ ڈومہ ☆ عزیز برادرز تاجران کتب اردو بازار بھکر ☆ دارالکتاب پبلشرز بک سیلر شیئرز کان روڈ لہہ ☆ خواجہ محمد یعقوب بک سیلر پچھادی بازار خان گڑھ۔

عطاء اللہ خان اور ماہیا

تحریر ————— سید نصیر شاہ

سرائیکی زبان شاعری میں بڑی مالدار (Rich) ہے اس کے پاس لوک ادب کا بڑا ذخیرہ ہے جو ماہیا کی صورت میں تھل کی فضاؤں میں آنسوؤں اور آہوں کی ٹھنڈکیں گھولتا رہتا ہے۔ ماہیا وہ صنف شاعری ہے جس پر ہر زبان کی شاعری قربان کی جاسکتی ہے۔ احمد ندیم قاسمی کا یہ قطعہ جب بھی پڑھتا یا سنتا ہوں میرے دل کے سارے تار جھنجھناٹھتے ہیں۔

گلی کے موڑ پہ بچوں کے ایک جھرمٹ میں

یہ کس نے درد بھری نئے میں ماہیا گایا

مجھے کسی سے محبت نہیں مگر اے دوست

یہ کیا ہوا کہ دل بے قرار بھر آیا

ماہیا سچی شاعری — نام و نمود اور خواہش تشہیر کی آلودگیوں سے پاک، کس نے

کہا، کس نے لکھا۔

دل نے کہا، جگر نے لکھا، آنسو لفظ بنے، آہوں نے دھن ترتیب دی اور زخمی

ہواؤں نے گایا، فضاؤں نے سنا اور ایتھر کی موجیں نشر کرتی گئیں۔ میں سمجھتا ہوں سرائیکی زبان پر اللہ نے دو بڑے احسان کئے۔ ایک ماہیا اور دوسرا عطاء اللہ خان عیسیٰ خیلوی۔ ماہیا نے سرائیکی شاعری کو وجود دیا۔ ساری سرائیکی شاعری ماہیا کے بولوں کی ہی ترجمان ہے۔ کوئی بول ”کافی“ کی تخلیق کا سبب بن کر پھیل گیا۔ تفصیل و اطناب میں آگیا۔ کوئی تھوڑا پھیلا، تھوڑا سکڑا اور ”دوہڑے“ کی صورت اختیار کر گیا۔ کہتے ہیں غزل کا سب سے بڑا وصف اختصار اور جامعیت ہے کہ شاعر کو وسیع خیال دو لائنوں (مصرعوں) میں سمیٹنا پڑتا ہے مگر ماہیا اس سے بھی آگے کی چیز ہے کہ پورا خیال ایک ہی لائن میں آجاتا ہے۔ یوں سرائیکی غزل اور سرائیکی گیت بھی ماہیا ہی کے ہفت رنگ بلکہ ہزار رنگ پہلو ہیں۔ ماہیا کی لے بھی ہزار پہلو ہے شتر بان ”ماہیا“ کے سہارے تھل کا سفر طے کرتے ہیں تو ماہیا کی تان ”حدی“ کے سروں سے جا ملتی ہے اور اونٹ مست ہو کر رفتار تیز کر دیتے ہیں۔ چرواہا ”ماہیا“ کے وہی بول گاتا ہے تو لے میں اُس پکار کا رنگ آجاتا ہے۔ جس میں پچھڑے ہوؤں سے التجا کی جاتی ہے کہ واپس لوٹ آئیں اور بھیڑ بکریاں ممیاتی، مماناتی دوڑتی آتی ہیں اور اکٹھی ہونے لگتی ہیں اور اگر وہ بھی یہ سُرن لے تو یقیناً واپس آجائے گا جسے چرواہا پکار رہا ہے۔ رہٹ اور کنوئیں پر بیٹھا وہ ماہیا کے وہی بول اُن سروں سے ہم آہنگ کر لیتا ہے جو چلتے رہٹ کے مختلف اجزا سے پیدا ہونے والی آوازوں سے اُبھرتے ہیں اور جن کے

سازوں میں رہٹ کھینچنے والے جانور کے قدموں کی آواز طبلے کی تھاپ کا کام دے رہی ہوتی ہے۔ باجرے کی راکھی کرنے والا ماہیا کے بول الاپتا ہے تو اس تان میں وہ گنجا رہ جاتی ہے جس سے پرندے تو خائف ہو جاتے ہیں مگر کسی ”بھاگ بھری“ کے دل میں

اُمٹگیں ٹھاٹھیں مارنے لگتی ہیں کہ کسی کی دوپہر کی تنہائیاں اُسے آغوش میں بھر لینے کے لئے بے چین ہیں۔ ماہیا گھاس چارہ اکٹھا کرنے والوں، بل چلانے والوں اور کشتیاں کھینے والوں کے لبوں سے نکلتا ہے توئے اور سُر میں ان کے کام کو اٹھان دینے والی تانیں لہراتی ہیں۔ ادھر ترنجن میں پہنچتا ہے تو اس کے سُر چرنے کی دھیرے دھیرے بہتی سسکیوں کے ساتھ دھڑکتے ہیں اور ”پہاروں“ میں جاتا ہے تو گھومتی چکیوں کی پہاڑی ندیوں جیسی گھر گھراتی اور راستہ پوچھتی صداؤں سے آمینت ہو کر پیاری صبحوں کو بلانے لگتا ہے۔ ماہیا کے اتنے رنگ اور ان رنگوں کی ترنگوں کے سارے اعجاز عطاء اللہ عیسیٰ خیلوی کی آواز میں قدرت نے سمودئے ہیں اور اس نے انہیں ساری دنیا میں پہنچا دیا۔ فضا میں لبریز ہو گئیں، آفاق بھر گئے۔ مشرق اور مغرب کا ہر گوشہ گوشہ برا آواز ہو گیا۔ یوں سرانیک کی زبان چھا گئی اور چھاتی چلی جا رہی ہے۔ انگریز اسے سمجھے یا نہ سمجھے۔ عطاء اللہ خان کی آواز اور سرانیک شاعری کے مخصوص اور منفرد سُر اُسے اپنی گرفت میں لے لیتے ہیں۔ عطاء اللہ خان ایک تحریک کا نام ہو گیا اور اس تحریک نے سرانیک علاقہ کے گلی محلوں میں بے انتہا گلوکار

پیدا کر دیئے۔ سرائیکی شاعری خواجہ فرید کے بعد بھی ایک جوئے نغمہ خواں کی طرح رواں تو
تھی مگر دواں نہیں تھی۔ قدم سست تھے اور رفتار دھیمی پھر اچانک لوگ اپنی تلاش میں نکل
پڑے۔ اپنے چہرے ڈھونڈنے لگے۔ اپنی پہچان اور اپنی شناخت کی جستجو میں سرگرداں
ہوئے اپنی اور اپنوں کی آوازیں۔ دوسری آوازوں کے سمندر سے نتھار کر الگ کرنے میں
سرگرم ہو گئے۔ یہ ریلا کیوں آیا؟ کیسے آیا؟ یہ الگ باب ہے۔ جس کا بہر حال عنوان عطاء
اللہ عیسیٰ خیلوی ہے۔

سرائیکی ماہیاتے احسان اعوان

احسان اعوان ”سرائیکی ماہیے“ دی کتاب مرتب کیتی اے، دل کوں ڈاڈھی بھاٹی اے۔ احسان نکلے لاتوں سرائیکی داکم کریندا مدے۔ جھوک نال ایندی سانجھ اوں ویلھے دی ہے چڈاں اوڈا ہویں جماعت پڑھدا ہا۔ احسان شاگرد ہا، ہن آپ استاد بن گئے۔ احسان اعوان او استادنی جیویں جو استادیں دی ہک فوج ملک تے قوم دے سینے تے سوار ہے تے عرصہ دراز توں نسلیں کوں مایوسی دے اندھے کھوہ اچ شٹی امی اے۔ ویب دے 99.99 فیصد استادیں کوں قومی فلسفے دا پتہ وی کانتی۔ احسان اعوان طالب علماں کوں اپنے نور شعور ڈیون آلا استاد اے۔ احسان سانکے عظیم سرائیکی شاعر امان اللہ ارشد دا بھرا ہون کوئی گھٹ کالھ نی پرا احسان اوشی سخاں آپ بٹائی اے۔ ڈبل ایم اے ہے، ایس گزریل سال اسلامیہ یونیورسٹی بہاولپور ایم اے سرائیکی دے امتحان اچ یونیورسٹی ٹاپ کیتی اے۔ ایم فل دی تیاری وچ ہے، کئی کتاباں لکھ چکے۔ سرائیکی ماہیے دی کتاب نویں تاں کینھھی، پہلے وی کتاباں آچکین پرا احسان اعوان دے کم دا اپٹا ہک انداز اے۔

سرائیکی ویب دے عظیم دانشور سید نصیر شاہ اپنے ہک مضمون اچ لکھیا ہائی: ”سرائیکی ہک ہوں وسیع، مضبوط تے توانا زبان ہے۔ اس دے کول نہایت شاداب ذخیرہ الفاظ، معنویت بھرے محاورات تے زرخیز ضرب الامثال دا خزانہ ہے۔ اس زبان دی وچ اتنی توانائی ہے کہ اس تے سینکڑاں مرتبہ حملہ آوراں دی یلغار ہوندی رہی انے مگر حالات دی سنگین توں سنگین لہر اس دے وسیع وجود وچوں ہک ذرہ وی گھٹ نہیں کر سگی۔ سرائیکی زبان

داما ہیا اتنا جاندار ہے کہ فنا دی کوئی وی لہر اس ٹوں مٹا نہیں سگی۔“

میں اپنی کتاب ”سرائیکی اجرک“ اچ لکھیا ہا جو سرائیکی دنیا دی عظیم تے قدیم زبان اے۔ اے وی حقیقت اے جو سرائیکی دی ترخ اتنی پرانی ہے جتنی انسان دی اپنی ترخ۔ سرائیکی خطہ جینکوں ترخ دے کتابیں وچ ”سپت سندھو“ یعنی ست دریا ویں دی سر زمین آکھیا گے، جگ جہان دے سیاٹے اے گالھ منیندن جو سرائیکی خطہ او خطہ ہے جتھاں سب توں پہلے انسان اپنے ڈوپیریں تے ٹرن سکھیا تے انسان کوں اپنے ہووٹ دی سُدھ پئی۔ سرائیکی خطے اچ جیویں ترخ قدیم اے ایویں شعر و شاعری دا حوالہ وی قدیم اے۔ اے منی منائی گالھ اے جو سرائیکی شاعری دیاں ونکیاں جینکوں اہم دی اصطلاح وچ ”اصناف سخن“ آکھیا ویندے، سب توں زیادہ ہن۔ جیویں جو غزل، نظم، حمد، نعت، قصیدہ، مرثیہ، گانمنٹ چھلہ، لولی، چرکھا، ڈھولہ، ٹپہ، پہا کہ، جھمر، سی جرنی، بحر، مسدس، باگھی، سی، بگڑو، ٹہر، چھلہ، قطعہ، ڈوہڑہ، کافی، گیت، گاؤں تے ایویں پیاں ہوں ساریاں شاعری دیاں ونکیاں ہن۔ جیرھیاں جو آپو وائیاں ہووٹ دے نال نال ہر ہک دا اپنا شعری نظام تے اپنی جس رس تے اپنا سواد ہے۔ موسماں، فصلاں، پکھی پرندیاں دے گیت تے گاؤں انج ہن۔ سرائیکی شاعری دی ہک صنف ”ماہیا“ وی ہے۔ ”ماہیا“ دا لفظ ماہی، محبوب سانگے ہے تے جیکر ماہی کوں الو اوٹا ہووے، سڈٹا ہووے یا مخاطب کرٹا ہووے تاں ”ماہیا!“ آکھ تے الو اوٹھیسوں۔

”ماہیا“ سرائیکی وچ ازلاں توں لکھیندا پے، لوک ادب وچ ”ماہیا“ کوں ہک خاص مقام حاصل اے پر افسوس جو ماہی تے تحقیقی کم نی تھی سکیا تے نہ ماہی دی کوئی وڈی کتاب سامھے آسگی اے۔ ”ماہیا“ کوں صرف گاؤں آلیں زندہ رکھئے۔ کوئی گلوکار جڈاں اپنا گاؤں شروع کریندے تاں پہلے ڈوہڑہ، ول ماہیا تے اوندے بعد گیت آکھدے، ماہی اسپڈے تریمتیں وی یاد رکھین۔ انہاں ماہی لکھئے وی ہن تے سہرے

دے نال نال گائے وی ہن۔ جیویں تریمتیں دعائیں، لولیاں تے سہرے لکھن۔

ماہیا ہک اچھی صنف اے جیندے وچ شاعر داناں نی ادا۔ ایس سانگے اے پتہ نی لگ سگدا جو اے ماہیا کیس دا ہے۔ سرائیکی دے لکھاں ماہیے کتابی شکل اچ شائع نہ تھی سگن دی وجہ توں ہتھیکیے نی رہ سگئے۔ جینکوں اساں سرائیکی زبان دا قومی نقصان آکھ سگدوں۔ ایندے وچ کوئی شک نی جو ماہیے دی صنف ہوں چنگی تے من بھاوٹی اے۔ ماہیا ڈھ مصرعے دا ہوندے، ایندا پہلا ادھ مصرعہ مہمل یعنی بے مقصد ہوندے۔ جڈاں جو ڈھ جھے مصرعے وچ مقصد دی گالھ ہوندی اے۔ جڈاں کوئی گلوکار، گمدا اپیا ہوندے یا شاعر ماہیا سٹیندا اپیا ہوندے تاں او پہلا ادھ مصرعہ پڑھ تے چپ کر ویندے، سٹنٹن والے ادھ مصرعے تے کہیں طرح دے جذبات دا اظہار نی کریندے تے مقصد آلے مصرعے تے کن لائی پٹھے ہوندن، جڈاں شاعر یا گلوکار مقصد آلا مصرعہ آکھ تے گالھ پوری کریندے تاں سٹنٹن آلیں دی دھاڑ نکل ویندی اے۔ ول پتہ لگدے جو سرائیکی ماہیا کیا تے کتنا پڑا اثر ہے۔ ضرورت ایں گالھ دی ہے جو شاعر حضرات سرائیکی ماہیے دیاں کتاباں چھواتے عام کرن۔ ایس نال ریسرچ سکالراں پاسے توجہ کریں تے تحقیقی کم شروع تھی ویسے۔

چھیکڑاچ میں اچھی تے ادارہ جھوک دے سارے شاف دی طرفوں سرائیکی ماہیے دی کتاب مرتب کرن تے احسان اعوان کوں مبارکباد آکھداں تے نال اونکوں اے وی آکھساں جو او ”سرائیکی ماہیے“ کٹھے کرن دا کم ودھاون کیوں جو سارے وسیب اچوں ماہیے کٹھے کیتے وئجن تاں اتجھیاں کئی سو کتاباں بن سگدن تے کئی جلدیں دی پک وڈی کتاب وی بن سگدی اے۔

ظہور دھریچہ

جھوک سرائیکی دولت دروازہ ملتان

بیلاں انگور دیاں

عرش نے چھیاں ہن لوکو جتیاں حضور دیاں

کوئی مثل نی ڈھولن دی

چپ کر مہر علی اتھ جاہ نی پولن دی

موسم سرداں دا

عجب سواد ڈٹھم تیڈے ہوتے ہونے درداں دا

پکھیاں دا جٹ ماہیا

میڈی جو نہیں نہدی جیویں مرضی ہی لٹ ماہیا

بنگلے وچ فون ہووے

جہن تاں نہیں چھڈے جیڈا سخت قانون ہووے

کپڑے دی بُر ماہیا

متاں پیریں خاک لگی میڈیاں اکھیاں تے ٹر ماہیا

گڈیاں دے دھوں ماہیا
اُتے میڈا رب سوہٹا تلے دھرتی تے تُوں ماہیا

.....
ٹُچ پٹا گیا چولے توں
کڈاں تائیں رووٹا ہے اکھاں پچھدیاں ڈھولے توں

.....
کوئی مڈل سکول ہوندے
دُور دے سچٹاں دے راہ تکنِ فضول ہوندے

.....
کوئی کالا پا چولا
کیس بد راہ کیتائی میڈا عقل دنا ڈھولا

.....
آسمانی پنج تارے
جس ویلے یاد آویں بھل ویندن کم سارے

.....
ساوے اک ماہیا
جتنے ناز کریں تیڈا بڈائے حق ماہیا

دل ہر جاہ لائی ودا ہیں
یار تاں ہک ہوندائے توں کتنے بٹائی ودا ہیں؟

.....
سونا تئل ویسی
ایہو غم کھاندا ہے میں توں نکھرتے رُل ویسی

.....
کوئی وال کلاک ہووے
پیار اچ رُل ویندائے بندہ جتنا چلاک ہووے

.....
وسدا مینہ ماہیا
ہر گل بچھدا ہے کوئی پال تاں نہیں ماہیا

.....
تیڈی کھا گئی سیک ماہیا
سوہٹے تاں پہوں ہوسن نہیں تیڈے جیہا ہک ماہیا

.....
چھل لہہ گئی کانے دی
اکھیاں نوں کج ڈھولا بھیری نظر زمانے دی

کوئی سڑکی دا موڑ ہوسی
رُس رُس پہندے ہو کڈی ساڈی وی لوڑ ہوسی

.....

کوئی مُندری لہا چھوڑی
تیڈے کولوں ڈُکھ وی چنگے جہاں توڑ نبھا چھوڑی

.....

ہٹیاں توں گھن سردے
جیویں ودا توں کردائیں ، ایویں سچن تاں نہیں کردے

.....

کولے ایچ ڈُہی ماہیا
کیا کراں اکھیاں کون جڈاں ڈسدا ای نہیں ماہیا

.....

کیوں ڈیہدا نہیں رَہ کے
کرٹے دل چوری ول لنگھدائیں مُنہ کج کے

.....

کوئی منجیاں دی چھک ماہیا
کدی کدی مل گیا کر میڈا لکھاں وچوں ہک ماہیا

کوئی مغزی چولے دی
رووٹ نہیں ڈیندا واہ مرضی ڈھولے دی

سارے صدے جڑ ویساں
تپڑاں ماہی آ ملسیں جڈاں رو رو مڑ ویساں

کنوں پک کے لال ہو گئے
جیتھوں ناسے پل وسدے اوہنوں ڈٹھیاں وی سال ہو گئے

تھی یکدم جھڑ ویندن
جیندی اہ عزت کرو او سرتے چڑھ ویندن

کوئی الف تے بے ماہیا
ساکوں چنگا توں لگدائیں ساڈا لوکاں نال کے ماہیا

نس ساڈی جس بھنٹی
انج بھاویں رُس پووے ہا بگل لوکاں دی نس منٹی

کوئی کالی پگت ماہیا
چند میڈی توں ڈھولا ، میں بت دی بت ماہیا

پیلے رنگ تھئے ڈوکاں دے
کیوں سٹ گھتیائی آکھے لگ کے لوکاں دے

چٹھیاں دُور دیاں
جگ توں سوہیاں ہن اکھیں تیں مغرور دیاں

گنڈی دے جریاں دی
اچ کل دنیا تے کیرھی عزت غریباں دی

پھل بیج دے سک گئے ہن
توں نہیں لنگھ آیا ساہ مکدے مک گئے ہن

حُسن تے ناز ہووی
ہن کے تکیا کر شالا عمر دراز ہووی

کیتے قول قرار ہاے
غلطی ساڈی ہی کیتے تیں تے اعتبار ہاے

ساکوں روز رُوا سگدائے
سوہٹا جو ہے جانی ہر گل منوا سگدائے

وسدا ساوٹن آ کے
غیراں دیاں منٹن والا بتیکوں سِدھی پٹھی کون آکھے؟

کنواں دی رس ماہیا
اساں توٹے اُچڑ گئے آں پر سوں خوش وس ماہیا

سونا ترائے ماسے
پچٹاں رول ڈٹائے رُل وِجین دی شے ناسے

آسمانی ڈو تارے
اوہے ڈکھ ڈیندے ہن جیڑھے لگدن بہوں پیارے

پکھی پنجرے اُچ بند کیتا
لکھاں تے کروڑاں وچوں دل تیکوں پسند کیتا

تھلاں اُتے مینہ ہووے
او وی انسان ہوندے جیرہا عید دے ڈینہ رووے

پری تے پور ہوسی
جیویں ودا میں روندیاں او وی روندنا ضرور ہوسی

بدلا وس پیا کر
او چاٹے رُسیا رہ چڈاں ٹکریں ہنس پیا کر

جوڑے شگناں دے
غیر تاں غیر ہوندن افسوس ہن سچٹاں دے

دُکھا دُھوں ماہیا
دُھولا ساری دُنیا تے میڈا آسرا تون ماہیا

کوئی ساویاں پیریاں ہن
تیڈیاں راہواں وچ اساں ہنجواں کیریاں ہن

.....

کنڈے پڑ گئے تلیاں تے
راہواں نت ڈیکھاں میں چڑھ چڑھ تھلیاں تے

.....

پھل بٹ گیا سہرے دا
میل کے سٹ گھتیائی گند سمجھ کے ویہڑے دا

.....

ہٹیاں توں چاہ پیتی
قبر تے لکھ ویاں نہیں سچاں وفا کیتی

.....

کوئی ساوے گھا ماہیا
اکھیاں ایچ توں وسدیں نہیں کجے دی جاہ ماہیا

.....

پاجھرے نسر گئے
توڑ دیاں قسماں دے چیتے ڈھول نوں وسر گئے

آمن ونجائی وتنائیں
میڈے ودے ساہ مکدین توں اچن اڈاہیں وتنائیں

.....

مہندی لووٹ دی
تیں چن بخشہ ہے میکیوں عادت رووٹ دی

.....

اے کاغذ کیس آندا
پک ہے مریاں جے ڈھولا ئیں آندا

.....

راہ وچ رُل گئے ہیں
سنگدل ڈھولے دی سوہٹی شکل تے بھل گئے ہیں

.....

کوئی چڑیاں پولدیاں
ہر ویلھے رہندیاں ہن میکیوں تانگھاں ڈھول دیاں

.....

اڈوا باز ہوندائے
بچن دانا ہوون اے وی دنیا تے ناز ہوندائے

گڈیاں دا پاس آیا
ہن محسوس ہوئے سانوں پیار نہ راس آیا

.....

کاغذ ردیاں دے
پاجھوں سچٹاں دے پنڈھ لگدن صدیاں دے

.....

ہٹیاں توں گھن سردا
قید چا کیتائی ملاقات وی نہیں کردا

.....

ٹائراں نوں ہوا بھرے
ماہی سانوں چھوڑ گئے ہن کرے تاں کیا کرے؟

.....

ہٹیاں تے ڈہی ماہیا
سو واری ڈکھ گھناں دل رچدا نہیں ماہیا

.....

ہٹیاں تے سل ماہیا
مونجھ توں مر ویاں اللہ واسطے مل ماہیا

جوڑا پکھیاں دا
کتھ پیا وسدائیں میڈا چائٹ اکھیاں دا

گنڈا لایا جریباں نوں
اکھیاں نوں کج ڈھولا نہ مار غریباں نوں

رب کرم کمایا اے
ڈھولے دی شکل دیوچ جن دھرتی تے آیا اے

کڈی حال تاں پچھیا کر
دل دے تھوڑے ہیں کجھ ڈیکھ تے رُسیا کر

نہ بھر کے تکیاں کر
بندہ کوئی مَر ویسی اکھیں کج کے رکھیاں کر

چھیری چوون ڈے
نت مینوں ملیا کر جیڑھی ہوندی اے ، ہوون ڈے

کوئی گنیاں دی رس چٹاں
 کڈی نہ میں دل ڈیندی جے ہوندا میڈے وس چٹاں

.....
 کھوہاں دا پائی اے
 چٹاں توں وار ڈیواں جند ایویں وی تاں جانی اے

.....
 کالے پا چولے
 جتنا میں پیار کیتائے ڈتی اتنی سزا ڈھولے

.....
 سڑکاں تے پا پاندے
 فخر نہ کیتے کر ویلھے ہکو جے نہیں رہندے

.....
 بنیاں تے لا گھوبی
 نکئی جئی غلطی دی ساری عمر سزا بھوہگی

.....
 کوئی ساوی لائی ماہیا
 نکھڑ کے مر ویساں کڈی سوچیا ہائی ماہیا

کوئی ساوے پٹ ہوسن
 جیویں میں اُچوہ گیاں ایویں اُچوہے گھٹ ہوسن

اگ پال کے سیکن ڈے
 رب تیکوں حُسن ڈتا ساکوں رَح رَح ڈیکھن ڈے

کوئی سونے دیا کنکٹاں
 جتھوں دل اٹھ جاوے اُس پاسوں وے کیا لنگھٹاں

کوئی گڈیاں دا دھوں ماہیا
 میڈی زندگانی دا سرمایہ توں ماہیا

پرویس نہ جا بچٹاں
 پھلاں جہی جندڑی کوں توں روگ نہ لا بچٹاں

کوئی سڑکی دا موڑ ہووے
 جند میڈی حاضر ہے جے کہیں جاہ لوڑ ہووے

کوئی پائی لا چھوڑا
جین تے تازہ ہاسے اُس خون رُوا چھوڑا

کوئی تختی پوچھیں ہا
جگ مظلوم آدم ہن ظلم چا روکیں ہا

کوئی رکشے دا ٹائر ہووے
ایہا میں دُعا منگداں شالا سچٹاں دی خیر ہووے

کوئی چادر شک جاوے
پتہ نہیں زندگی دا کیڑھے موڑ تے مک جاوے

چٹے تل گئے سیراں تے
لب نہیں جہن کھولے متھا رھیم پیراں تے

گھڑا دکھی نالوں کیوں چوندا
ڈکھیا جے نہ ہوندا تہڈے پوے اگے کیوں رونددا

کوئی ساٹن پیا جھمندا
تیکوں کیرھی خبر ظالم جیویں ڈکھیاں دا جھٹ منھدا

کوئی بدلاں چھاں کیتی
ڈکھ تہڈے گھن ویں ایویں موت دا ناں تھیسے

کوئی سادا پور ہووے
اوبا سکھی سم سبڈے جیرھا پیار توں دُور ہووے

کوئی کولے ایچ ڈہی ماہیا
اُجودا اُجو پگیاں توں پچھن وی نہیں آیا

کوئی ٹانگہ جھنگ ویندا
شب ساری ٹانگھاں وچ ڈینہ روندان لنگھ ویندا

مغزی چولے دی
کھا گئی زندگی نون لاغرضی ڈھولے دی

کوئی پڑے ٹھل پوندے
صدق یقین ہووے کدی وچھڑے مل پوندے

کوئی چکر عجیب ہوندے
جدوں کوئی لٹ لیوے نہیں امن نصیب ہوندے

کوئی پلدی بھاہ ہوندی
کسے پچھے رُل وچھاں دراصل وفا ہوندی

گھل گرم ہوا گئی اے
غلطی ڈھولے دی حصہ زندگی دا کھا گئی اے

کوئی چٹے وے رومال گھنو
اساں ایتھوں رُڑ چلے ہاں تہاں وطن سنبھال گھنو

کوئی چادر چھمھ ویسی
ڈھولے دی نوکری وچ میڈی زندگی بھھ ویسی

کوئی ڈکھاں وچ لڑھ ویندوں
 اُچو کے ڈیکھیں ہا نہ لٹن تے جُو ویندوں

کوئی ماسے تُل گئے نی
 یاد غریباں دی گل لکدے بھل گئے نی

کوئی موڑ توں بس موڑی
 سنگدل ڈھولے ختم حیاتی کر چھوڑی

کوئی باجھری پُھٹ پوندی
 وارث بن ویندوں جند ڈکھاں توں چھٹ پوندی

امن ونجائی ورتناں
 توٹے میں اُچو گیاں آساں تہڈیاں لائی ورتناں

لمبی ندی کشمیر دی اے
 طعنے نہ ڈیو لوکو ساری گل تقدیر دی اے

کوئی تانگہ نہیں جُودا
توڑے آ موت و نچے مکھ یار توں نہیں مُردا

.....

میڈا حال کنگال ہویا
مدتاں گزر گیاں نہیں یار وصال ہویا

.....

کوئی کھڑے وے گلاب ہوندے
آخر اُچو وےسین نہیں سدا وے شباب ہوندے

.....

کوئی لکڑی سٹک ویسی
ظلم دی حد کوئی نہیں جہد آخر ٹک ویسی

.....

لگ زخم تے چج ویسی
چن ماہی کرم کرے ڈکھی مرٹ توں چج ویسی

.....

گھرے منٹ پگئے پیراں دے
ضد کر پہندا ہیں آکھے لگ کے غیراں دے

اساں سگریٹ لا چھوڑی
رُت آئی ملن والی ڈھولے قید ودھا چھوڑی

کوئی سرکاں تے گڈ جاوِن
سوکھے نہیں ملدے جیڑھے سوچ کے چھڈ جاوِن

کوئی لکڑی رنگ ملیا
چھوڑ کے ڈکھیاں نوں ماہی غیراں دا ونج بٹیا

میڈا ماہی کشمیراں دا
وس نال نہ سٹھاں نہیں پتہ تقدیراں دا

کوئی گڈیاں دا ٹائم آیا
رَبَا میڈی غربت تے نہیں ڈھولے نوں رحم آیا

بگلاں گزریاں یاد آئیاں
اکھیاں بے وسیاں ہن نہیں روٹن توں باز آئیاں

سپ پائی چیر گیا
وچھوڑا سچٹاں دا ساڈی بن تقدیر گیا

کوئی پائی وے پیتا کرو
ظلم شریفاں تے کیں چچ نال کیتا کرو

کوئی ہرٹی گھا چرنی
اساں تیڈے غیر ہاسے شالا اپٹے وفا کرنی

کوئی چادر پئی چھمھدی
اصل نبھا ویندے کم اصلاں توں نہیں نبھدی

کوئی پیڑی دے ٹگ پاوے
ٹساں نال تاں لائیاں متاں جدڑی سکھ پاوے

آسمانی پیل ماہیا
دور دے سچٹاں نوں کڈی آ کے میل ماہیا

کوئی کونجاں سر چھوڑی
 ولا منظور کریں جیرھی سچٹاں نے کر چھوڑی

کوئی رتیاں صراحیاں نی
 اللہ کولوں چن منگیا نہیں منگیاں جدائیاں نی

گھڑا وکھی نالوں چو پیندا
 نکا دل مایے دا بگاں بگاں نال رو پیندا

سوہنی کاٹھی گھوڑے دی
 ساریاں مرضاں کولوں بھیڑی مرض وچھوڑے دی

کوئی پاٹی تے دھپ راہندی
 چناں تیڈے ملٹے دی ہر ویلھے بگھ راہندی

ہتھ گانے پائے ہوئے ہن
 ٹساں خوش وسو سچٹاں ساکوں ڈکھاں رنگ لائے ہوئے ہن

کوئی جنگلاں چوں راہ نکلے
 آکھیں میڈے ماہیے نوں کڈی وطنان تے آنکلے

کوئی جوڑا منگراں دا
 ٹر میڈا جہن گیا جھورا لا کے عمراں دا

کوئی طوطا امب کھاوے
 لیڈا چنگا کون ہووے جیرہا اُجواں نوں بگل لاوے

کوئی کڈیاں دیاں ڈولائناں
 ماہی ساتھوں وچھڑ گیا اسان دُنیا توں کیہ لیٹاں

کوئی چٹا وے رومال ہووے
 ولا میڈی بگل من لے ڈھولا کتھے کتھے نال ہووے

رتی چھیٹ رضائیاں دی
 پتہ پیا لکدا ہم اٹیڈی نیت جدائیاں دی

کوئی پاشی کاہی والا
ہسڑے کے مَر ویناں لگا تیر جدائی والا

.....

کوئی پکھاوے ہوا ڈیوے
تیڈے نال دغا جے کراں میکوں قبر نہ جاہ ڈیوے

.....

جی بازی ہر گئے ہاں
خضر وی سنگتی ہا پر پیاسے مر گئے ہاں

.....

کوئی گنڈے وے کڑھائیاں دے
جیوندیاں مر گئی ہاں ڈکھ ڈاڈھے جدائیاں دے

.....

ایہا شیشہ صفا کر کے
تیڈے اگے ہتھ جوڑاں نہ ماریں جدا کر کے

.....

ایہا بنگلا وے چھت چوندا
انج سانوں لٹیا ہی جیڑھا تکدا ہے ہس پوندا

کوئی تاکرا اُبھر گیا
وقت جوانی دا سارا زونداں گذر گیا

کوئی کالے شاہ چولے
اُجڑی وس پوساں جڈاں نظر بھنوائی ڈھولے

کوئی کڈھے وے کشیدے نی
لبیاں جدائیاں والے دل کتھوں وے خریدے نی

کوئی پکھی وے اڈار ہویا
اوں ویلے آ ملیم جڈاں کفن تیار ہویا

کوئی سڑکی تے گیٹے نی
ماہی جیرھے ڈکھ ڈیندائیں کڈی وزن وی کیتے نی

جوڑے خُمران دے
یاری ڈو ڈینہ دی طعنے ساری عمراں دے

کوئی سڑکی تے ڈوگھوڑے
آکھیں میڈے ماہیے نوں یاری لگی ہوئی نہ توڑے

.....

ایہا بجلی وے ساوٹ دی
کدوں وے اڈیک کراں چناں تیڈے وے آوٹ دی

.....

کوئی نبواں دی رس ماہیا
دلوں نہ بھلاویں وے بھادیں کابل وے ماہیا

.....

کوئی ہٹیاں تے آیاں تاساں
زندگی رہ گئی تاں تیڈے در تے ضرور آساں

.....

کوئی رتیاں رضائیاں نی
نہ توڑیں چن ماہی اساں اوکھیاں لائیاں نی

.....

کوئی گھڑیاں دے چین ہوندے
لوکو اوہنوں عشق ہوندائے جیندے سلے سلے نین ہوندے

روغن کاراں دے
دیگر چھوڑ ویندن بھائیواں ڈوپہراں دے

.....

کندھیاں تے کاں پھندے
سنتاں نکھرو وچن مزے زندگی دے نہیں رہندے

.....

چیرئی اڈ گئی منیاں تون
خوشامد نہیں کرئی تون ایں سوہٹا دُنیا تون

.....

کوئی چاہی تالے دی
روندیاں لنگھ ویندی بسی رات سیالے دی

.....

کوئی موتیے دا پھل ہوسی
لنگھیاں معاف کرو اُگوں کدی وی نہ بھل ہوسی

.....

ٹرٹ ونگاں دے سیٹ ویندے
ہس کے اُلاویں چا ڈکھ ڈکھیاں دے مٹ ویندے

پٹھے ریت تے ہیں
دشمن جگ سارا ودے رب دی ٹیک تے ہیں

پکھیاں دے پر ماہیا
رو رو تھک گئی ہاں چکھیاں ولن دی کر ماہیا

ساڈی گل وی نہیں سہندا
ایڈا مغرور تھی گیا تیں خوشی غمی تے وی نہیں آندا

آٹے دی چھاٹ ہوندى
مخلص سچاں دی نہیں ہر کوں سُنچاٹ ہوندى

تھلاں اُتے رُکھ لگدے
اَچ تیڈیاں اکھیاں وچ ہنجوں ڈیکھ کے ڈکھ لگدے

لوکاں بھر بھر جام آندے
آپ پلاویں ہا اَچ کیوں الزام آندے

ڈیوے ہال مسیتاں دے
 شکلاں تے بھل گئے ہاں ناسے واقف نیٹیاں دے

.....

رنگ لتھاوے سلائییاں توں
 ڈکھ سکھ ڈھولے دا ودی پچھدی آن راہیاں توں

.....

کوئی بدلی چوں چن ویندا
 گھتاں وے وسیلے متاں ڈھولا کہیں دی وی من ویندا

.....

کپڑا لال ہووے
 ایہا دل آکھدا ہے ڈھولا ہر ویلے نال ہووے

.....

ساوی ونگ ماہیا
 اللہ کولوں رو رو کے منگاں تیڈا سنگ ماہیا

.....

دستک دروازے تے
 تیں توں غیر چنگے جیڑھے آ گئے جنازے تے

فصلاں نوں رتج ہووے
 ڈکھی دم نہیں سوندا بھاویں پھلاں دی سیج ہووے

.....

کوئی کوٹھے تے کاں ماہیا
 توں ساکوں بھل گیا ہیں اساں تیڈے ہاں ماہیا

.....

لڑھدی سر گئی اے
 تیڈی ٹور چناں دیوانہ کر گئی اے

.....

پاشی پیتا کر
 دل دے تھوڑاں کوں مجبور نہ کیتا کر

.....

مہندی لائی ودا ہیں
 ملسی تاں گلاں کرساں جیڑھے ماٹ ودهائی ودا ہیں

.....

بھاہ ساکوں لائی ودا ہے
 اللہ اونکوں راہ لاوے جیڑھا ڈوہاں کوں رُلائی ودا ہے

سارا جگ آزما چھوڑیں
توڑ چڑھنی تاں میڈا ناں وٹوا چھوڑیں

ساڈا دل تڑپائی ودا ہیں
انہاں کوں میں چاندا ہاں جیرھے جھن بٹائی ودا ہیں

پھل پیار دے کھل گئے نی
اساں چلو ماڑے سہی چنگے یار جو مل گئے نی

کوئی ساوے سر ماہیا
پیار دے وریاں تے اعتبار نہ کر ماہیا

میکوں روندنا ہسا چھوڑیں
جڈاں تیکوں چھوڑ وئجن میڈا در کھڑکا چھوڑیں

کوئی باغاں نوں راہ ویندے
جڈاں میں سمدی ہاں تیڈے خواب جگا ڈیندے

ایڈے بھار نہ چک ماہیا
نکے نکے درواں دے بن ویندن ڈکھ ماہیا

.....

کنیاں تار دیاں
اساں تاں لکھ منیاں تیں منیاں غیر دیاں

.....

ودی ڈیکھ کے خوش ہوندی
ڈھولا میڈے کول ہووے تک دُنیا تے نہیں پوندی

.....

انجن اچوں اگ نکلے
اساں ٹھگ دنیا دے تاں ٹھگاں دے وی ٹھگ نکلے

.....

لاری دیاں پنج بتیاں
ونگاں چڑھایم میں ڈھولے نے بھن گھتیاں

.....

کوئی جوڑی کنکٹاں دی
اساں چلو اچو پگے گل بن گئی سچٹاں دی

سب صدے سہہ ویسوں
توں ساڈا بن نہ بن اسوں تیڈے رہ ویسوں

منجھ پار ٹپائی ہاسے
اوبا ویلھا یاد چا کر جڈاں نوں نوں لائی ہاسے

ساڈے فوٹو ساڑے نی
بگل من لوکاں دی گھر وسدے اُچارے نی

کوئی پکھواں نوں گھت داٹا
جہاں برباد کیتائے خوش انہاں وی نہیں رہٹا

ہتھ منڈری پائی ہوئی اے
ساکوں غم سچٹاں دا لوکاں مرض بٹائی ہوئی اے

کوئی کمرے ڈھا ویندے
چن چھوڑیندے نہیں ڈینہ چنگے مندے آ ویندے

کوئی باغاں وچ مور ہوندا
تیڈے کچھے کیوں پھردے کوئی تیڈے جیہا ہور ہوندا

.....

کوئی رکشہ جھنگ ویندا
دھمی ہس مل پوے ڈینہ سوکھا لنگھ ویندا

.....

ساکوں روندہ سیندائے چا
اے وی ہوں گل ہے ساکوں یاد کریندائے چا

.....

کوئی کونج پہاڑاں دی
سگت بیگاناں دی ہوندی چار ڈیہاڑاں دی

.....

کوئی گنڈیاں کنکٹن دیاں
مرضاں بن گیاں ہن تیڈے چھوڑتے وچن دیاں

.....

کوئی گچھے املوکاں نال
ٹرٹ گئی اے یاری ساڈی جیڑھی لائی ہاسے شوقاں نال

کوئی روشنی ڈینہ کیتی
اساں چلو ماڑے سہی چنگی تساں وی تاں نہیں کیتی

.....

کوئی جوڑی موراں دی
کیڑھا چنگا تیں کیتائے پانہہ نپ کے ہوراں دی

.....

کوئی ساوے گھا ماہیا
ساڈے پاروں پُھٹیاں نی جتھے دل ہی جا ماہیا

.....

کوئی رس الوکاں دی
قسمت ماڑی ہی کیڑھی جرأت ہی لوکاں دی

.....

نت سولی نہ چاڑھا کر
غیر تاں غیر ہوندن ہاں توں تاں نہ ساڑا کر

.....

ڈُده جم کے ڈُہی بٹیا
خون پوایا ہے تاں وی ساڈا توں نہیں بٹیا

کوئی مصری کھنڈ کرٹی
موت ڈکھا گئی اے تیڈی وطن توں کنڈ کرٹی

ایہو چڑیاں وے پولدیاں
اڈدیاں ڈاراں توں پکھاں خبراں میں ڈھول دیاں

دیرے ریت تے لائی پٹھان
ہنجواں دے نال تیڈی تصویر بٹائی پٹھاں

پاٹی بیچ گیا پیوٹ توں
ایہا تیڈی حالت ہے ساڈی بس ہے جیوٹ توں

کوئی سوہٹا خواب ہوندائے
گور پلا لاں توں چنگا صاف جواب ہوندائے

کوئی وکدا کھیس لیا
جہاں نال رونقاں ہن انہاں مل پردیس لیا

کوئی پھٹیاں تے واہی کرٹی
تائیں ودا روندہاں ایویں ڈھولے تاں ناہی کرٹی
.....

کوئی لفافے بند کیتے
سفری تاں ناؤں ڈھولا کیوں سفر پسند کیتے
.....

گھر اپٹا ڈھا چھڈیا
حُسن دی چوکھٹ تے تیڈے عشق نوا چھڈیا
.....

کوئی لال رضائی ہوندی
جڈن دا توں ملیا نہیں تک دُنیا تے نہیں پوندی
.....

کوئی کالا پا چولا
ہک پاسے ساری دُنیا ہک پاسے ہیں توں ڈھولا
.....

لائی ہٹیاں توں پگ ساوی
دَس میڈیاں اکھیاں وچ متاں نظر نہ لگ جاوی

گھٹ زہر دا پیندا ہاں
کل ماہی میل پوسی اس آس تے چیندا ہاں

کوئی سرکاں تے لگ ویٹی
گفر دے فتوے ڈھائے تیڈی نوکری میں ایس کینتی

گل صاف ڈسا چھوڑاں
دیس بیگانے تے کیوں گل تنہا چھوڑاں

کوئی ساوے گھا ماہیا
وچ پردیاں دے توں کلہا نہ جا ماہیا

کوئی لال رضائی ہووے
اچ تیں میں تیں توں کوئی شے وی لکائی ہووے

سانوں چٹھیاں پا ماہیا
دل پہوں روندائے ہن وطنوں تے آ ماہیا

کوئی پاٹی میں پیواں
جگ تے توں جیویں تیڈی آس تے میں جیواں

.....

کوئی پتل دے تھاں ہوندے
دُوری نال سک ویندے دل پھل دی مثال ہوندے

.....

کوئی سونے دی چھاپ ہوندی
خطاں اُتے خط لکھدی جے میں پڑھی لکھی آپ ہوندی

.....

کوئی ہٹیاں تے تل ماہیا
ساڈے نال رُسیا نہ کر ساڈا نکا جیہا دل ماہیا

.....

لڑ ٹیا گانی دا
نہ کر ماں چناں ڈو ڈینہ دی جوانی دا

.....

منجھ ساوا گھا ڈیکھے
چھیکڑی ساہ میڈے شالا جین نہ آ ڈیکھے

وَت نویاں لائی ودا ہیں
مِلسی تاں بگلاں کرساں جہڑے ماڻ ودهائی ودا ہیں

.....

رنگ گورنے پاہواں دے
جلدی میل ڈھولا اعتبار نی ساہواں دے

.....

کوئی ریشمی گوٹا ہے
بڑا آزمایا ہے ڈھولا نیت دا کھوٹا ہے

.....

کوئی بدلے ساوڻ دے
انج پردیس بگیوں چیتے بھل بگیوں آوڻ دے

.....

کوئی پوٹی توں پھل توڑا
نکو ہا دل ساڈا او وی ڈھولے کوں ڈے چھوڑا

.....

پوہ دا سی ماہیا
ساڈے کڻ مر گیا ہیں ونج غیراں نال جی ماہیا

چٹی کپاہ ماہیا
عید حرام نہ کر ، چھیتی وطن تے آ ماہیا

چادر تہہ کیتی
ایویں نہیں کوئی کردا جیویں ساڈے نال تیں کیتی

بگ اڈیا تلا کولوں
ڈکھ سکھ سچٹاں دا پئی پچھدی ہوا کولوں

میانوالی دی کھٹ ماہیا
دوری سچٹاں دی نہیں موت توں گھٹ ماہیا

آنا تھاں ایج لو پٹھی
رو رو سچٹاں کن ہتھ اکھیاں توں دھو پٹھی

ہٹیاں تے کھنڈ ویٹی
بک تاں غربی ہے ڈوجھا سچٹاں نے کنڈ کیتی

کوئی ساوی لئی ماہیا
توں بساڈے نال جو ہیں کہیں دی لوڑ نہ رہی ماہیا

.....

کوئی بدلا وس پیا ہے
مدت دا رُسیا ہئی اچ ملیائے تے ہنس پیا ہے

.....

پھل ٹکیائے ہاراں تے
رب کولوں تینوں منگیائے ڈیوے رکھ درباراں تے

.....

پھل کھل کے سک ویندن
بچن جے دُور ہوون بن خوشیاں وی ڈکھ ویندن

.....

کوئی شیشے کاراں دے
اچ کل ودھ گئے ہن نخرے سرکاراں دے

.....

کوئی چنچرا موراں دا
آساں آساں رکھیاں کم بن گیا ہوراں دا

گھا کیتا چکیاں توں
ڈھول ناراض ودائے پتہ لگدائے اکھیاں توں

.....

کوئی پکیاں دی رو ماہیا
سال سال ملدے نہیں کیڈے ظالم ہو ماہیا

.....

کوئی ساوی لئی ماہیا
پچٹاں دے شہر پکیاں ملاقات نہ تھئی ماہیا

.....

کوئی ساوی سر ہووے
ایہا دل آکھدا ہے تیڈے شہر اچ گھر ہووے

.....

کوئی پڑی پاٹی ترے
روح تاں نت ملدن اللہ بتاں دے وی میل کرے

.....

کوئی پکرا کوہٹا اے
ساری کائنات وچوں میڈا سانول سوہٹا اے

کالے کاں ماہیا
پر دیسیاں بندیاں دے بھل ویندن ناں ماہیا

.....

ساڈا پیار نی اولے دا
لگدے جو رنج تھیندن ، کہڑا شکوہ ہے ڈھولے دا

.....

چیروی پہہ گئی مُنیاں تے
توں جڈاں چھوڑ گیا نئیں کیا جیوٹاں دُنیاں تے

.....

چھاں سُرخ اناہاں دی
کلمی چند نکل ویسی تیڈے ہجر پیاراں دی

.....

پُھل موتیے دے بند کیتے
نذرانے ہنجواں دے نئیں ڈھول پسند کیتے

.....

کوٹھے ڈھہہ ویندن
ایڈا چن چن نہ بٹن چن چڑھ کے لہہ ویندن

کوئی بوتل بند ماہیا
تیڈی جدائی نالوں ساکوں موت پسند ماہیا

.....

کوئی کالا دھوں ماہیا
سارا جگ رس پوندا ہکا رسدا نہ توں ماہیا

.....

کوئی پکھیاں پر جوڑے
تیڈے پچھوں جن ماہی اسان وسدے گھر چھوڑے

.....

کوئی تارے پنج ماہیا
روزی رب ڈیسی پردیس نہ ونج ماہیا

.....

چاہ پوٹی وچ پٹن لئی کر
منٹی تاں تیں کوئی نہیں گل پہہ کے تاں سٹن لئی کر

.....

کوئی بنے اتے پہہ گئے ہاں
پک تیڈی ذات پچھوں سارے سچٹاں توں رہ گئے ہاں

کوئی زمیاں تے مینہ وسدے
جیندے دل درد ہووے اوتاں اُجواں تے نہیں ہسدے

.....
سروں بدل پٹی آیا
پک ہم بچ پوساں جے بھجن منی آیا

.....
سڑکاں تے راہ کوئی نہ
اوکھا سوکھا مل ونچیں ہا ماہی ساہ دا وساہ کوئی نہ

.....
چولا سیتا کر
جیویں پابند کر دائیں ایویں پیار وی کیتا کر

.....
مالی پھل پختا
اتھاں ونج کیوں پھاتھائیں جیرھا گالھ وی نہیں سٹدا

.....
پھل ٹٹیا پھلا ہی نالوں
کرم دی نظر چا کر ودی نکھری ہاں ماہی نالوں

کوئی پنے اُتے گھاہ کر سو
رُل کے اینج مرساں ودے مُنیاں توں ناں پڑھسو

.....

کوئی مونڈھے تے لوئی ماہیا
جیویں چن میں اُچواں شالا اُچوے نہ کوئی ماہیا

.....

ڈبیاں گائیں ماہیا
جتھوں کوئی ولدا نہیں پیا وینداں اڈاہیں ماہیا

.....

کوئی بدلی ساوٹ دی
جیرھے ماہی کھلم کیتے نہیں جرات ڈساوٹ دی

.....

کوئی گھوڑا چھک ٹانگہ
صاف پیار ہووے او تاں دُنیا کوں نہیں بھاندا

.....

کوئی سڑکی تے آئیاں کاراں
غیراں کولوں وچ پاہندا ئیں نالے آہدائیں وفاداراں

سگریٹ چرساں دا
اٹھن نہ ڈیندا لگا ہویا تیر بے ترساں دا

کوئی کاغذ کورے نی
مرن صلاحو تیڈے جنہاں گتے دے وچھوڑے نی

کوئی چٹیاں بوزکیاں
کتھاں کتھاں ڈھونڈاں تیکوں تیڈیاں گھر گھر دوستیاں

سب ڈکھڑے سٹ آساں
وعدہ ملن دا کر وچوں قبر دے اٹھ آساں

توں آگئیں خیراں نال
موت توں اوکھا ہے تیڈا ٹرٹا غیراں نال

کوئی دھاگہ پجری دا
ڈکھی کر چھوڑائی ہکا ہکا پرزہ جڈڑی دا

کوئی بکرا تھل مویا
مسئلہ زندگی دا نہیں ڈھول توں حل ہویا

.....

کوئی چولے تے لیرکاں ہن
مولا میکوں بھرن ملا تیکوں وڈیاں توفیقاں ہن

.....

کوئی مونڈھے تے لوئی ہووے
شالا چنگی نہھ آوے بھاویں ذات دا کوئی ہووے

.....

کوئی کالے کھیں کیتے
عمران دا قیدی ہوئیں جڈاں ڈکھیاں کیس کیتے

.....

کوئی منجی دیاں پائیاں نی
اتھاں شالا نہھ آوی جتھاں تویاں لائیاں نی

.....

کوئی ساوا توت ہووے
عاشق مر ویندے جڈاں دور معشوق ہووے

کوئی گھلیاں ہوائیں تئیاں
تیڈے پچھوں رت رو رو اکھیں بھرم ونجائی و تیاں

کوئی گلماں چولے دا
ڈکھ مینوں گھن ویسی تیں چن جئے ڈھولے دا

کوئی دھوتی دھوون دی
آن رُویا ہی ناسے عمراں روون دی

تسی دے سو داٹے
جگ اُتے ماہی جیوے رُسا ودا ہے تاں او چاٹے

ڈیوے ہل ویندے
حُسن تے ماں کيہاں اے آخر ڈھل ویندے

پھل باغ اچوں چن ڈھولا
لکپیاں دا واسطہ ہی آ کے ڈکھڑے سُن ڈھولا

کوئی اُڑدے بگ ویندے
 ماٹن نہ کر ڈھولا لُوھے کندھاں نوں وی بگ ویندے

اساں رَہ رَہ پیندے ہاں
 قسم چوا گھن وے تیڈی آس تے جیندے ہاں

کوئی بٹیاں تے تاش آوے
 کفن پوا چھوڑیں جڈاں وطن تے لاش آوے

کوئی دل نے آہ کیتی
 اُچوے وس پوسن جڈاں سچٹاں نبھا کیتی

لال گلاب ہوندے
 سوہٹیاں بندیاں دا منہ تکن ثواب ہوندے

گھا چردیاں گائیں چٹیاں
 ودی وے نبھاساں میں جیرھیاں ڈھول سزائیں ڈتیاں

کوئی پلوواں کھنڈ چھوڑی
 پتی ہوئی زندگی ہائی ڈھولے غیراں وچ ونڈ چھوڑی

.....

کوئی بدلی وس پئی اے
 ہار مقدرراں دی ذمے ڈھولے دے کیوں لائی اے

.....

کوئی چوچے ست کوہساں
 انج برباد کیتی جتھے ہاہساں رت روساں

.....

کوئی چھاواں پوہڑ دیاں
 راہ وچ چھوڑ گئیوں ساڈیاں نیٹیاں وے توڑ دیاں

.....

کوئی گانڈھے گنڈھ چھوڑو
 ساڈا دم حاضر ہے بھاویں کوہ تے ونڈ چھوڑو

.....

کوئی بٹھی تے بھنا داٹے
 پوہے اتے ڈھہہ پویے بھاویں ڈھول نہ لکھ جائے

کوئی ساوا پٹ ہوندا
وچھوڑا بچٹاں دا نہیں موت توں گھٹ ہوندا

.....

کوئی کونجاں نہر دیاں
خبراں کون ڈیوے تیڈے وسدے شہر دیاں

.....

چناں تھوڑی تھوڑی پتی کر
توہین غریباں دی سر عام نہ کیتی کر

.....

کوئی تختی پوچھیں ہا
پک واری اچڑا پوندا وت ظلم نہ سوچیں ہا

.....

کوئی انف تے مد کوئی نہ
تیڈے نال کیا بولٹا تیڈے ظلم دی حد کوئی نہ

.....

ساوے سر ماہیا
میلن نصیباں دا چلو فون تاں کر ماہیا

ڈکھی روندنا رت رہندا
عشق دی مرض لگی تائیوں جگر تے ہتھ راہندا

کوئی ساویاں لے ناخاں
میتھوں بربادی دا کوئی پچھے تاں میں کیا آکھاں؟

کوئی اڈ دے کاں ویندے
چنگی ہوندی قسمت بچن جدائیاں وے کیوں پیندے

کوئی بٹھنی اتے بھن داٹے
ڈھولے پچھوں عزت ساڈی لگی ونجے تاں او جاٹے

منٹھی بھریے دھان وچوں
تکٹا ڈھولے دا چھٹے تیر کمان وچوں

انج ڈھولے وے ناہ کرٹا
حق نہیں ڈھولے دا ساڈا امن تباہ کرٹا

ڈھا لگی دریاواں نوں
عشق بھلا ڈیندائے چنگے عقل دناواں نوں

کوئی ٹوٹے ٹیناں دے
عرش ہلا ڈیندے ٹھڈے ساہ مسکیناں دے

کوئی دیرے تے گھت مخیاں
ماہیے دیاں تنگیاں سانوں سکھاں توں بہوں چنگیاں

کوئی سیکی بھاہ ہاسے
ویلھے اچار ڈتائے کڈی وقت دے شاہ ہاسے

کوئی گنڈے دروازے تے
کتھوں تہاں ول سکھیا کرٹا ظلم جنازے تے

آیا بدل وے ٹل ویسی
تھوڑے تھوڑے دکھدے ہاں کدی بھانہڑ ہل ویسی

جگ رکھیا صفا کر کے
کتھے آ ویا ہیں ساڈی جھوک تباہ کر کے

.....
مٹیاں دے گاڈے ہن
اللہ کوں معلوم ڈھولا جیڑھے حال آساڈے ہن

.....
اوکھے وقت ویہا ویندے
توڑ نبھاوٹ توں ڈٹھے لکھاں گھبرا ویندے

.....
کوئی کاغذ تہہ کیتا
رب دا شکر کراں جیں درد عطا کیتا

.....
کوئی پتل فروش آیا
حُسن دی ضرب لگی نہیں اہ تیں ہوش آیا

.....
کوئی جوڑی ٹلیاں دی
ٹُر پیا ڈھولا رونق مک گئی اے پگلیاں دی

باغاں وچ ہرٹی ہے
 ٹساں چد منگٹی ہے اساں حاضر کرٹی ہے

کوئی ٹو ہے دی جریب ہوسی
 پتلا ڈھولا اللہ چاٹے کیندے نصیب ہوسی

کوئی پاٹی وے واہو ہانی
 ساڈی بربادی دے کیڑھے نیک صلاحو ہانی

کنیں کانٹے پا لیاں
 بٹناں نوں اگ لا کے تیکوں سینے نال لا لیاں

کوئی بزار نیلون ہوندے
 اچو کے لائی ہووی ہا تیکوں قدر معلوم ہوندے

ملتان کوں بس جاوے
 ساڈی امانت کوں شالا غیر نہ ہتھ لاوے

کوئی باغ اچ چر ہرٹی
حق نہیں ڈھولے دا ساڈی عزت تباہ کرٹی

اساں سٹیائے رنج رہندا میں
اکھیاں رت روندیاں جڈاں غیراں کولوں ونج پاہندا میں

کوئی پاٹی تر ویساں
ڈکھاں نال نہ مردا ، ڈھولے سٹیا تاں مر ویساں

پہوں ظلم کما لئے نی
مرک تاں ڈیویں ہا پہلوں غیر بٹا لئے نی

کوئی سیشن حج ماہیا
ہک دیدار تیڈا ہوندے لکھ لکھ حج ماہیا

کوئی کپڑا چٹا چا کرو
کچھ وی نہ منگدے اساں خالی رحم دا ڈٹھا چا کرو

کوئی کاٹھ دی پیٹی اے
 اکھیاں وے رت روندیاں اے وی سچٹاں دی نیکی اے

.....

کوئی کاغذ لکھ ماہیا
 اللہ وے ملاسی چا جہاں سچٹاں دی سیک ماہیا

.....

سپ لاہندا وے ول کھا کے
 جیندے رُس سچٹن و نجن روندے کندھاں نوں او گل لا کے

.....

کوئی چولا کایے دا
 مل مل تھکیاں داغ نی ویندا وے ماہیے دا

.....

کوئی پائی تر ویندی
 اچو امیر ویندے جڈاں متھیوں ہر ویندی

.....

کوئی مٹیاں تے مینہ پوندا
 کفن ایج ہتھ جوڑاں متاں سچٹن منی پوندا

کوئی پاٹی وا کھال ہوسی
تڈاں بخشیاں میں ڈھول جنازے دے نال ہوسی

.....

کوئی بدلا وس کٹیاں
ایہو جئے اچڑے ہاں موقعہ وسن دا نہیں بٹیاں

.....

کوئی باغ اچوں پھل آیا
گلی گلی رُل گئی ہاں نہیں ڈھولے چا گل لایا

.....

میدہ وسدے رُک ویندے
چتھوں ماہی لنگھ جاوے سر سجدے اچ جھک ویندے

.....

کوئی دیرے دی بس ماہیا
تائیں تڑپاندا ہیں چند تپڈے وے وس ماہیا

.....

کوئی کالیاں کاراں ہن
اکھیں میڈے ڈھول دیاں تنکیاں تلواراں ہن

کوئی چھری تے چھل پوے
درد سٹاواں سب ہوار جے مل پوے

گوریاں گائیں ماہیا
شام تیں نہ آیوں میں بچٹا نہیں ماہیا

لڑھدی تر جاوے
نکھو کے جیوٹ توں بندہ بہتر اے مر جاوے

ڈو پتر اناں دے
ساڈا ڈکھ سُن سُن تے روندے پتر پہاڑاں دے

پاٹی ہل پیتا
اکھیاں تے ڈوہ کوئی نہیں سودا کملی دل کیتا

کوئی کپڑے کوں لا مایا
موت تاں آ گئی ہے پر ڈھولا نہیں آیا

شیشے دی جوانی ہی
ہنجواں اچ پڈ گئی اے بس اتنی کہانی ہی

سبزی تُل گئی اے
اتنا ڈس ونچیں ہا کیرھی میں توں بھل تھی اے

سرکان تے چھک تائی
جیندیں وسار ڈتو ہن قبراں تے سٹ پائی

کوئی پڑی دا کچھ ماہیا
خواب تساڈے لکھن نہ ڈیندے وے اکھ ماہیا

ساری گال نصیباں دی
جڈاں ڈھولا توں آسیں ہوسی عید غریباں دی

کوئی سگریٹ راہی ڈیندا
غیراں کیس کیتا پیا جچن گواہی ڈیندا

اوٹھی ٹرے تھل راہ ویندے
مجرم تیڈے ہاسے ووی لوک سزا ڈیندے

.....

کنیں کانٹے پائے ہوئے نی
ساڈے کولوں بٹن چنگے جیرٹھے سینے نال لائے ہوئے نی

.....

کوئی کوٹھے کول لا پوڑی
آکھیں میڈے سچٹاں کول آکھیں بندر ونچا چھوڑی

.....

گھڑا جھول بھریندے ہو
ہک ساکوں ڈکھی کر کے ڈوجھا پول مریندے ہو

.....

کیڑے دی مل ماہیا
سوہٹیاں بندیاں دا ہوندا کافر دل ماہیا

.....

کوئی سرد ہواواں گھلیاں
انج کوئی رُل ڈکھے جیویں ماہی پچھوں میں رلیاں

کوئی مٹھیاں دا باغ ہوسی
تیڈی جدائی والا میڈے کفن تے داغ ہوسی

.....

کوئی اڈ دا کاں ویندا
جہن مریندے ہن تھی موت دا ناں ویندا

.....

کوئی چوچا پل چایا
ایہا ساڈی غلطی ہے ناسے سوچ کے دل لایا

.....

کوئی جھانجھوڑی
چناں تیڈے لاریاں تے اساں عمراں کٹ چھوڑی

.....

کوئی چٹی چھل کانے دی
پک مل توں ڈھولا نہیں لوڑ زمانے دی

.....

چاول پکے وے پلا کر کے
راہ وچ قبر ہووے ڈھولا لنگھے وے دُعا کر کے

کوئی چٹا وے رومال ہووے
 بگھ منظور میکیوں ڈھولا انگلی دے نال ہووے

ایہا تکرری تویں ہا
 ساڈے وانگوں اچڑ ویسیں اچے پول نہ پولیں ہا

پُھل پوٹی توں نہیں کھوٹا
 خوشامد نہیں کیتی ڈھولا دُنیا توں ودھ سوہٹا

کوئی ونے کاغذ تاہ کیتا
 رب دا شکر کراں جییں درد عطا کیتا

سونے دا کل ماہیا
 لوکیں دیاں روون اکھیاں ساڈا روندائے دل ماہیا

کوئی گڈیاں تے مال آیا
 وِت میں اچڑی دا ڈھولا کیویں خیال آیا؟

لڑھدے چھج ویندے
تیکوں ڈیکھ گھناں تھی اکھیاں دا حج ویندے

.....

ہل مٹیاں پٹ ویندے
پتہ ہوندا ٹھکیاں دا ہتھ جوڑ کے ہٹ ویندے

.....

پھل مالی چرٹ پھی
ساڈے اچوٹ دی کڈی ڈھولا وی سُن پھی

.....

کوئی سبزی تُل ویندی
تیڈی جڈاں یاد آندی اکھ لگی ہوئی گھل ویندی

.....

کوئی سڑکی توں راہ نکلے
قبر اچ جھاہ رکھساں متاں ڈھولا وی آ نکلے

.....

گنڈے لاواں جریباں کوں
نالے تیکوں یاد کراں نالے روواں نصیباں کوں

کوئی بکرا چا کوہواں
 سچٹاں دے پیراں دی شالا لگی ہوئی خاک ہوواں

کوئی کوئے وچ ڈہی ماہیا
 پتہ ہے توں قاتل ہیں پر نبھدی جو نہیں ماہیا

کوئی تھانے تے کیس آیا
 ظلم کریندا ہیں نہیں ظلماں دے پیش آیا

کوئی چولا رنگ کیتا
 بہک غم سچٹاں دا ڈوجھا دُنیا تنگ کیتا

کوئی وکین املوک آیا
 اینج برباد کیتائی میکوں ڈیکھن لوک آیا

قد سچٹاں دا چھوٹا اے
 کالیاں زلفاں دے وچ مکھ چن دا وے ٹوٹا اے

ایہا مندری پائی رکھساں
آپ ذلیل تھیاں تیڈی عزت بٹائی رکھساں

ہنے اتوں گھا کیتا
جگر تے ہتھ رکھ تے آساں ڈھول جدا کیتا

زِمیاں تے مینہ پوندا
سارا جگ رُس پووے ہا ہکا ڈھول منی پوندا

کوئی سڑکی تے پا تھائے
ڈُکھاں وچ آملیں ہا تیڈیاں نیکاں میں تاں جاٹا

کوئی گندیاں چوں آیاں کاراں
غیراں کولوں وچ پہندا میں نالے آہدا میں وفا داراں

کوئی انجریں دا ڈھول ماہیا
ساڈی بربادی دا پہلا مجرم توں ماہیا

کوئی ریشمی رومال ہوندے
کیس سجھایا ہی ڈکھی لٹن دا مال ہوندے

.....

کوئی کاغذ لکھ ماہیا
اللہ دے مِلّاسی چا جنہاں سچٹاں دی سیک ماہیا

.....

گاڈی دا کلچ ماہیا
چن کولوں ودھ سوہٹا میڈا چن سہی سچ ماہیا

.....

چولے رنگ ویساں
ماہی دیاں وطنوں توں میں تاں روندی لنگھ ویساں

.....

کوئی کولے ایچ ڈہی ماہیا
لباں اُتے چند آگئی راتاں لنگھدیاں نہیں ماہیا

.....

کوئی سرکاں تے پاروڑی
وڈے نم سچٹاں دے جنہاں چندری مُکا چھوڑی

کوئی جوڑا پکھیاں دا
کچھ انصاف کرو ساڈیاں روندیاں اکھیاں دا

گھڑے وے گھڑائی جوگے
بک واری مل ماہیا نہیں لبی وے جدائی جوگے

گھا کیتا وے راہ کولوں
ڈکھ سکھ ماہیے دا پئی پچھدی ہوا کولوں

جوڑا پکھیاں دا
ڈس کیڑھا بھر سنگدائے مل تیڈیاں اکھیاں دا

کوٹھے تے پھل سکدے
اندر بیمار پیاں باہروں جندڑی دے مل چکدے

چھپری چوونڈی دی
ساڈی کیڑھی منت ہائی ساری عمراں روونڈی دی

گھاہ کپدی ہاں راہ کر کے
آئی نال مر ویساں نہ ماریں جدا کر کے

کوئی سبزی مثل گئی اے
توڑ نبھاوٹ دی گل ڈھولے نوں بھل گئی اے

جی بازی ہر جائیے
نازک پاہواں وچ دل آہدائے مر جائیے

روغن لاری دا
کوئی نہیں علاج چناں اس عشق بیماری دا

(مجبور عیسیٰ جیلوی دے ماہیے)

گوٹھا ٹٹیا جریب ہویا
کھیڈ مقدریاں دی نہیں ڈھول نصیب ہویا

پھل ٹٹیا پھلا ہی نالوں
دیگر ویلھا ہائی جڈاں نکھڑے وے ماہی نالوں

کوئی تھلاں اُتے واہی کیتی
ساکوں سٹ گھٹنے دی ڈھولے کیرھی دانائی کیتی

دھاگے وٹ چھوڑو
مونہوں بھاویں نہ پولو اکھیں نال تاں تک چھوڑو

کوئی پکھیاں کھمب جوڑیں
جیرھے ڈکھ پنج وچنی میڈے کفن تے لکھ چھوڑیں

راہ ویندا جھوکاں نوں
ڈھولے کوں میں نہیں چھڈٹا بھل لگی ہوئی اے لوکاں نوں

پنے اُتے گھا آیا
سانجھ مکاوٹ دی ڈھولا کرٹ صلاح آیا

بنگلے چونڈے ہن
توٹے لنگھ سال وچن دل دلاں اُتے ہوندے ہن

کیے دیاں پنج پھلیاں
کوشش ہوں کیتی تدبیراں نہیں چلیاں

پگلیاں تے کھنڈ ویٹی
ڈیکھ غریبی کوں ڈھولے جاٹ تے کنڈ کیتی

پاٹی پی ڈھولا
کئی واری ہتھ پدھیم ہک واری منی ڈھولا

کوئی چڑیاں چونکدیاں
ہک تپڈیاں اکھیں سوہٹیاں ڈوجھاڈیکھدائیں شوق دیاں

کوئی زلفاں چھلے او چھلے
سوہٹے ہوں وسدے میڈے ماہیے توں تلے او تلے

کوئی پڑی دا کچھ ماہیا
عشق کماندیں کفن سراندیوں رکھ ماہیا

پینگھ دریاں نال
عشق دی چوٹ لگی اٹھدے پھندے ہاں ٹیکاں نال

.....

کالے کاں پیے
اُکا جو نہ سٹیے جہاں سچٹاں دی پانہ پیے

.....

ولہاں نالوں کھو پتیاں
تھوڑا جیہا وقت پیا ٹیکاں سچٹاں وی نہیں ڈتیاں

.....

کالے سیاہ گھوڑے
اُچے ڈھولا نہیں راضی توٹے سدے گھر چھوڑے

.....

کوئی پاٹی گاں پیتا
جہاں کچھے تن ساڑیا ول ڈکھی وے اُنہا میں کیتا

.....

جوڑے پکھیاں دے
ماہی دیاں راہواں تے پالاں ڈیوے میں اکھیاں دے

کوئی ہرل چُھ چُھ کے
ماہی ساکوں ڈکھ ڈیندا لوکاں توں پچھ پچھ کے

.....

کوئی نیلی بن کرٹی
سچی ڈس ڈھولا وے کڈاں ظلماں دی بن کرٹی

.....

کوئی چادر پئی چھبھدی
کدی ساڈا بن ویسیں اسے آس تے پئی نبھدی

.....

پھل چایم ثربت توں
پیار ایج فرق ڈٹھائی یا سٹیاں غربت توں

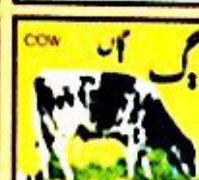

.....

کوئی گرسی تے تاش ہوندا
اساں کیوں رلدے جے ڈھولا قدر شناس ہوندا

.....

کوئی تاش دی لا بازی
تھوڑا تھوڑا ظلم کریں اساں ظلماں دے نہیں عادی

سرائیکی قاعدہ

FAN پکھا 	CAT پلی 	DUCK ہوک 	Mango امب 	NEST آتن
LEG جھجھ 	LOCK جندرو 	FRUITS شٹ 	CAP ٹٹوٹی 	SCALE تترکوی
CROW ڈوڈراک 	WAPOT دوات 	MELON خٹھوڑو 	SUCKING PIPE حقت 	SPARROW چچڑی
TONGUE زبان 	PEACH ٹڑون 	TRAIN ریل 	WOMAN ڈال 	FROG ڈڈر
PARROT طوطا 	OLDMAN ضعیف 	BOX صندوق 	LION شہید 	EAR OF CORN سٹا
SCISSORS قینچی 	FOUNTAIN فوارہ 	GLASSES غٹھوٹی 	SPECTACLES عینک 	UTENSILS ظروف
PEACOCK ممو 	Latvia لٹویا 	COW ہوک 	DONKEY گڈا 	PIGEON کیتڑ
FRIEND کیسے یار 	DEER ہوک 	EGGPLANT دوڈن 	TREE ٹون 	SHAKE ننگ

منجانب: جھوک پبلشرز بیرون دولت گیٹ ملتان فون: 061-4511568